

Verloop van veeltermfuncties beschrijven

www.karelappeltans.be

June 1, 2024

Contents

1	Verloop	2
1.1	Algoritme	2
1.2	Domein en nulpunten en symmetrie	2
1.3	Rekenregels afgeleide	2
1.4	Verloop	3
2	Extremumproblemen	3
3	Functievoorschriften opstellen	4
4	Voorschriften met parameter	4
5	Oefeningen	4

1 Verloop

1.1 Algoritme

Doe de volgende stappen om een goede schets van een functie f te krijgen:

1. Bepaal het domein.
2. Kijk naar de grenzen van het domein: wat zijn de limieten als $x \rightarrow \pm\infty$.
3. Kan je een soort symmetrie herkennen?
4. Bepaal de nulpunten van $f(x)$ en het snijpunt met de y -as.
5. Bepaal de afgeleiden f' en f'' , zoek hiervan de nulpunten. Maak hiervan een teken tabel, zodat je het verloop kan weergeven.
6. Schets de grafiek op basis van je bevindingen.

1.2 Domein en nulpunten en symmetrie

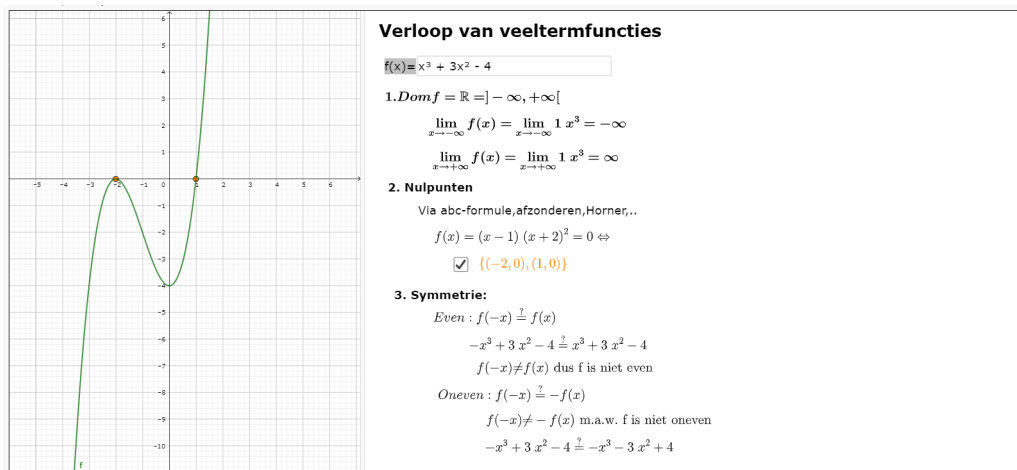

Figure 1: <https://www.geogebra.org/m/ugbwcz4m>

Alle technieken om veeltermvergelijkingen op te lossen kunnen hier herhaald worden: <https://www.geogebra.org/m/Y7qJRUQf>

1.3 Rekenregels afgeleide

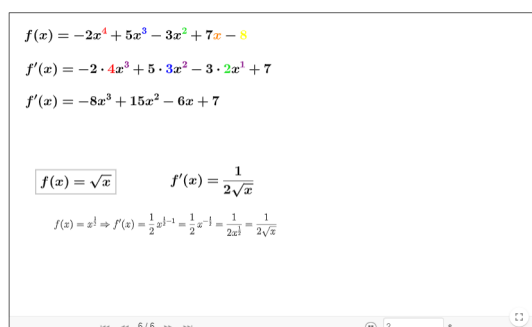

Figure 2: <https://www.geogebra.org/m/zdynkwv5>

1.4 Verloop

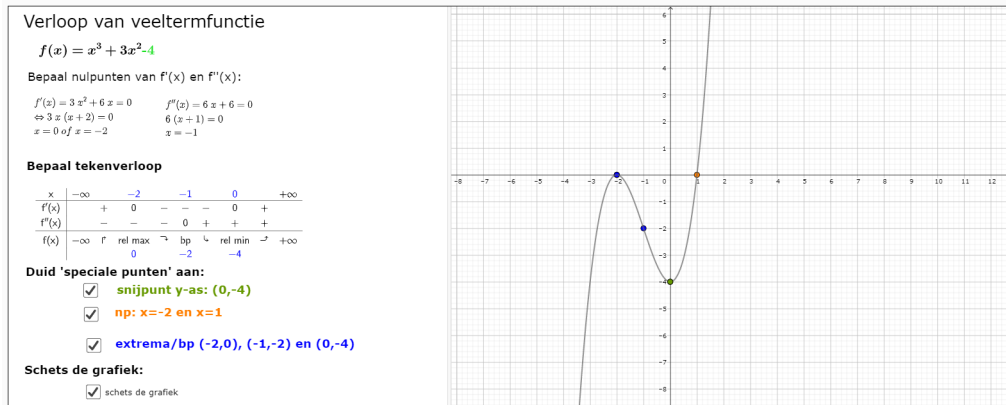

Figure 3: <https://www.geogebra.org/m/ugbwcz4m>

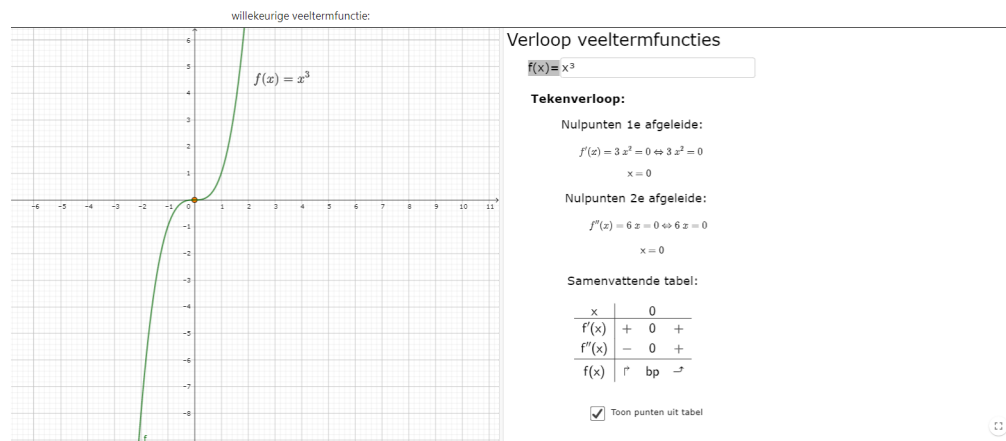

Figure 4: <https://www.geogebra.org/m/ugbwcz4m>

2 Extremumproblemen

Extremumprobleem:

Uit een rechthoekig stuk karton van 8 cm op 5 cm worden in de hoeken kleine gelijke vierkanten weggesneden. Daarna wordt de karton tot een bakje gebogen. Voor welke afmetingen is de inhoud van het bakje maximaal? Hoeveel bedraagt deze maximale inhoud?

Stap 1: schets + keuze onbekende(n)
Neem x lengte weggesneden vierkant

Stap 2: Druk alle onbekenden in functie van 1 onbekende uit. Gebruik hiervoor het gegeven (gegeven is een rechthoekig stuk karton van 8 op 5)
 $l = 8 - 2x$
 $b = 5 - 2x$
 $h = x$

Stap 3: Vertaal het gevraagde max of min naar een wiskundige functie van de gekozen onbekende
 Inhoud = $l \times b \times h$

$$f(x) = (8 - 2x)(5 - 2x)x$$

$$f(x) = (8 - 2x)(5x - 2x^2)$$

$$f(x) = 4x^3 - 26x^2 + 40x$$

Stap 4: Bereken de afgeleide en bepaal het extremum

$$f'(x) = 12x^2 - 52x + 40 = 0 \Leftrightarrow 4x^2 - 13x + 10 = 0 \Leftrightarrow x_{1,2} = \frac{10}{3}, 1$$

x	1	$\frac{10}{3}$
$f'(x)$	+ 0 -	0 +
$f(x)$	↗ max ↘	min ↗

Het rode gedeelte van de teken tabel ligt niet in het praktisch domein: $b = 5 - 2x > 0$ of $2x < 5$ of $x < 2.5$

Stap 5: Geef het antwoord op de gestelde vragen.
 De inhoud is maximaal als $h = 1$
 $b = 3$
 $l = 6$
 De maximale inhoud bedraagt dan 18 cm^3

Figure 5: <https://www.geogebra.org/m/gceq8KGM>

3 Functievoorschriften opstellen

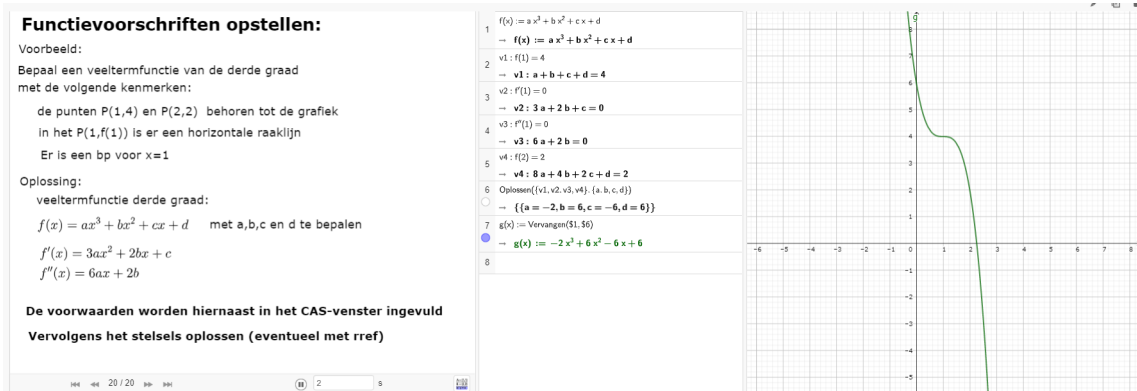

Figure 6: <https://www.geogebra.org/m/ugbwcz4m>

4 Voorschriften met parameter

Bespreek het verloop van de veeltermfuncties in functie van de reële parameter m

1. $f : x \mapsto -x^2 + mx - 8$

5 Oefeningen

1. Bepaal het verloop van

(a) $f(x) = 6x^4 - 16x^3 + 2x^2$

(b) $f(x) = x^3 + mx^2$

2. Een balk heeft een vierkant als grondvlak. Alle ribben samen hebben een lengte van 100 cm. Bepaal de afmetingen zodat de inhoud maximaal is.
3. Bepaal de maximale oppervlakte van een rechthoek waarvan de hoekpunten op de x-as en op de parabool $y = 3 - x^2$ liggen en symmetrisch t.o.v. y-as.
4. Bepaal het punt op de parabool $y^2 = 2x$ dat het dichtste bij het punt $P(1, 4)$ ligt.
5. Zij P het punt op de grafiek van $f(x) = x^5 - x^2$ met $x = 1$. Bepaal het punt Q op de grafiek van $f(x)$ zodat de raaklijnen in P en Q loodrecht op elkaar staan.
6. Bij de grafiek van een derdegraadsfunctie met toppen A en B en buigpunt C geldt $x_C = \frac{x_A + x_B}{2}$. Toon dit aan.
7. De buigraaklijn van de grafiek van $f(x) = x^3 - 4x^2 + a$ gaat door de oorsprong. Bereken a.
8. Gegeven de functie $f_p : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} : x \mapsto f_p(x) = (x + 3p)(x^2 + 3p)$ met parameter $p > 0$. De grafiek van deze functie vertoont een buigpunt. Voor welke waarde van de parameter p vertoont de grafiek een horizontale raaklijn in dit buigpunt? (A. $p = 1$)
9. Zij $f(x) = x^3 + x^2 - (2m - 1)x$ met m een reële parameter.
  - (a) Voor welke waarde van m geldt dat de raaklijn aan de grafiek van f in het punt $P(1, f(1))$ als rico 1 heeft
  - (b) Voor welke waarden van m heeft f geen extrema
  - (c) Voor welke waarden van m snijdt de grafiek van f de x-as in drie verschillende punten?
10. De grafiek van $f(x) = kx^3 - (k + 1)x^2 + (2 - k)x - k$ heeft een minimum voor $x = 1$ als
  - (a) $k > 0$

(b) $0 < k < 1$

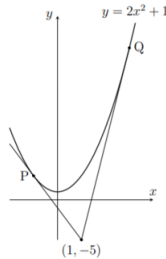
(c) $k > \frac{1}{2}$

(d) $k < 3$

(e) voor alle waarden van k

11. gegeven is de veeltermfunctie $f_k(x) = -x^3 + kx + 9$. Toon aan dat de raaklijnen in de punten $P(0, f_k(0))$ en $Q(1, f_k(1))$ elkaar snijden in een punt S met x -coördinaat $\frac{2}{3}$

12. Bepaal de vergelijkingen van de getekende raaklijnen

13. Het punt $P(0, 1)$ ligt op twee verschillende raaklijnen aan de grafiek van $f(x) = x^2 + 2$. Bepaal de vergelijking van deze raaklijnen

14. de raaklijn in een punt $P(a, f(a))$ met $a > 0$ aan de grafiek van $y = x^3$ snijdt deze grafiek ook nog in een punt Q met $x < 0$. Bepaal de rco van de raaklijn in dit punt Q (A. $12a^2$)

15. Bepaal a zodat de raaklijnen in $x = a$ en $x = a + 1$ aan $y = x^3 - 2x^2 + x + 1$ evenwijdig zijn

16. de grafieken van de functies f e g met $f(x) = x^2 + ax + b$ en $g(x) = (2x^2 - 6)^3$ raken elkaar in het punt P met x -coördinaat 2. Bepaal de waarde van a en b

17. Bepaal een veeltermfunctie van de derde graad die voldoet aan

- $x=0$ en $x=-3$ zijn nulpunten
- $P(3,-6)$ is een relatief maximum

18. Bepaal een veeltermfunctie van de derde graad die voldoet aan

- $P(0,4)$ is een relatief maximum
- $P(1,0)$ is een buigpunt

19. Bepaal een veeltermfunctie van even vierde graad die voldoet aan

- $x=0$ en $x=3$ zijn nulpunten
- rco van de raaklijn voor $x=3$ is -48

20. Bereken a en b zodat $P(2,0)$ een buigpunt is van de grafiek van de functie met voorschrift $f(x) = x^3 + ax^2 + bx$ (A. $a = -6$ en $b = 8$)

21. Gegeven zijn de familie functies met voorschrift $f(x) = x^3 + mx^2$ waarbij parameter m verschillend is van 0. elk van die functies heeft twee relatieve extrema waarvan één zich voordoet bij $x = 0$. Stel een vergelijking op van de kromme waarop alle andere extrema liggen. (A. $g(x) = -\frac{1}{2}x^3$)